

Pokyn vedoucí KSP pro psaní odborného textu

Metodika psaní odborného textu

Odborný text je třeba strukturovat a určit, co je jeho cílem. Zpravidla začíná úvodem, pokračuje teoretickou a praktickou částí, končí závěrem. Je-li členěn do více kapitol, může být připojen na začátek textu obsah, na konci přílohy. Vždy je součástí textu seznam použitých zdrojů. Tabulky a schémata mají mít název a číslo + uvádějte zdroj pod tabulku či schéma. Na tabulky, schémata, přílohy, je třeba v textu chronologicky odkazovat.

Každý odborný text opatřete titulní stranou, zde naleznete naformátovaný dokument pro psaní seminární práce:

[Šablona seminární práce](#)

Je třeba dodržovat jazykové a stylistické zásady, psát srozumitelně a gramaticky správně; v případě nejasností lze využít [Internetovou jazykovou příručku](#). Nepoužívat citově zabarvená slova, příliš dlouhá souvětí, slangové a hovorové výrazy (pokud se nejedná o doslovný citát např. účastníka výzkumu).

Při psaní odborného textu používejte styl písma Calibri a velikost 11 b. Mezera za odstavcem je 6 b., řádkování násobek 1,15. U doslovných citací použijte *kurzivu*. Názvy kapitol a seznam zdrojů zarovnejte vlevo.

Odstavce tvořte pomocí mezery za odstavcem. Není vhodné psát jeden odstavec přes půl strany.

Vyhledávání vhodných zdrojů:

Knihovna VŠPJ <https://vspj.tritius.cz/>

Google Scholar <https://scholar.google.com/>

Časopis Sociální práce/Sociálna práca <http://www.socialni prace.cz/index.php?sekce=2>

KONTAKT – Journal of Nursing and Social Sciences related to Health and Illness
<https://kont.zsf.jcu.cz/lastarticles.php>

FÓRUM sociální politiky <https://www.vupsv.cz/casopis/>

Google knihy <https://books.google.com/>

ResearchGate <https://www.researchgate.net/>

ASPI <https://www.wolterskluwer.cz/cz/aspi/o-aspi/o-aspi.c-24.html>

Knihovna Akademie věd <https://www.lib.cas.cz/eiz/> - Elektronické informační zdroje – Vyhledávače ve fondu – Vzdálený přístup EZproxy (nutno zaplatit drobný poplatek) – E-časopisy

Výzkumný ústav práce a sociálních věcí <https://www.vupsv.cz/publikace-vyzkumnych-pracovniku/>

SciSpace <https://typeset.io/> využívá AI, použijte jen primární zdroje, které najdete v odkazech

Práce s literaturou a zdroji

Upřednostňujeme čerpání citací a myšlenek z primárních (původních) zdrojů, proto studijní opory nejsou relevantním zdrojem.

Přímou citaci lze uvést v textu takto:

Dle Kopřivy (1997, s. 40) „*Mocenský systém vede k oboustranné manipulaci.*“

Nepřímá citace:

S mocí je spojen i direktivní přístup, který Kopřiva (2000) spatřuje jako legitimní v případě, hrozí-li nebezpečí z prodlení nebo je-li klient v akutní krizi.

Text na sebe musí logicky navazovat, práce se zdroji spočívá v rozvíjení argumentů např.:

V odborné literatuře najdeme různé definice stigmatizace. Nejčastěji je vysvětlována jako nálepkování, přisuzování negativních atributů spojených se záporným hodnocením, z čehož poté vyplývá nepřátelský přístup společnosti (Goffman, 2003; Janoušková et al., 2016; Hartl, Hartlová, 2010). Thornicroft (2011) upozorňuje na tři základní elementy spojené se stigmatizací – neznalost (problém v nedostatku informací), předsudky (problém postojů) a diskriminaci (problém chování).

Etické aspekty odborného textu

[Jak se vyhnout plagiátorství – Příručka pro studenty](#)

[Jak předcházet plagiátorství ve studentských pracích – Příručka pro akademické pracovníky](#)

Je třeba důsledně citovat použité zdroje, jinak text naplňuje znaky plagiátu, viz [Směrnice k zamezení plagiátorství na VŠPJ](#).

Odkazy na zdroj je nutné uvádět i v případě použití obrázků, tabulek, fotografií, grafů.

Seznam použitých zdrojů

Viz Šablona seminární a závěrečné práce (<https://www.citace.com/vytvorit-citaci>), podrobně na S:\skripta\Skripta – VŠPJ: *Jak psát práce na VŠPJ-Typografie pro studenty VŠPJ*.

V případě nestandardních zdrojů doporučujeme použít [Pokyny autorům akademického článku](#) – rolujte dolů na Použité zdroje.

Bakalářská a diplomová práce

Viz Harmonogram odevzdávání BP a DP

Student/ka konzultuje se svým vedoucím jednotlivé kroky vypracování závěrečné práce:

1. Nejprve student/ka vymezí téma, poté název a cíl své závěrečné práce. Téma závěrečné práce je v souladu s oborem studia. Výsledky by měly být uplatnitelné v praxi. BP může mít výzkumný charakter nebo formu projektu. DP nemohou být zpracovány formou projektu, vždy se musí jednat o výzkumnou práci nebo přehledovou studii.
2. Po odsouhlasení názvu a cíle vedoucím závěrečné práce rozpracuje student/ka klíčové pojmy a koncepty v souladu se stanovenými cíli – k tomu využije relevantní odborné zdroje. Student/ka by měl/-a využít minimálně 15 zdrojů v BP a minimálně 30 zdrojů v DP¹, povinností je využít cizojazyčný zdroj (vyjma slovenštiny). Student/ka využívá co nejnovější a primární zdroje, v ojedinělých případech je možné použít zdroje starší 10 let (např. jedná-li se o klasické dílo autority v daném oboru apod.). Do teoretické části nepatří text, který nebude využit (resp. nemá přímou souvislost) v části empirické.
3. Součástí úvodu je rešerše, student/ka popíše současný stav zkoumané problematiky, dále vysvětlí souvislost tématu se svým studijním programem-
4. Dle potřeby poskytuje vedoucí práce odpovědi na konkrétní dotazy studujících.
5. Metodika výzkumu: V kapitole věnované metodice výzkumu student/ka zdůvodní výběr použité výzkumné strategie, jež je závislý na povaze sledovaného jevu a formulaci výzkumného cíle, dále popíše techniku sběru dat, kontext výzkumu, kritéria výběrového souboru, odkáže na přílohu, kde je např. scénář rozhovoru, dotazník, kritéria pozorování apod.
Počet oslovených komunikačních partnerů nebo respondentů vychází ze zadání výzkumu, nelze ho přesně stanovit. Pro kvalitativní výzkum na úrovni bakalářského stupně studia je doporučeno realizovat alespoň 5 výzkumných rozhovorů, pro magisterský stupeň studia je doporučeno realizovat alespoň 10 výzkumných rozhovorů. V případě kvantitativního výzkumu (zpravidla dotazníkové šetření) se počet respondentů odvíjí od velikosti základního souboru. V případě, že základní soubor je stejný jako výběrový soubor, je odůvodnitelný i menší počet respondentů (např. organizace s 50 klienty). Je doporučeno konzultovat design výzkumu s odborníky na daný typ výzkumu, u kvantitativního výzkumu lze využít konzultaci s vyučujícími z Katedry matematiky VŠPJ, především s garanty předmětu kvantitativního výzkumu Mgr. Hanáčkem (bakalářský stupeň) a Dr. Děchtěrenkem (magisterský stupeň). Kvalitativní výzkumnou strategii je možné konzultovat s Dr. Řezníkovou (KSP).
Součástí kapitoly Metodika výzkumu je pojednání o etice výzkumu (v případě kvalitativního výzkumu je povinnou přílohou závěrečné práce vzor informovaného souhlasu s poskytnutím rozhovoru).
6. Výsledky výzkumného šetření a jejich interpretace: Student/ka předloží svá zjištění v souladu se stanovenými cíli práce (v souladu s výzkumnými otázkami, případně hypotézami). Při interpretaci získaných dat student využívá a odkazuje na poznatky z teoretické části své práce a je schopen zachytit souvislosti a širší kontext.
7. Diskuse: Studující v této části závěrečné práce prezentuje schopnost kritického zhodnocení výsledků své práce a diskuse nad nimi. V Diskusi je nutné provést porovnání výzkumných zjištění s teoretickými východisky a s výsledky dosud publikovaných vědeckých prací. Na úrovni magisterského stupně studia se očekává zahrnutí zahraničních zdrojů a porovnání se zahraničím. V kapitole Diskuse je také prostor pro zamyšlení, zda dosažené výsledky práce nemohly být ovlivněny některými faktory, které souvisí se zvolenou výzkumnou strategií, nástrojem sběru dat nebo způsobem vyhodnocení. I když některé výsledky práce nenaplnily očekávání autora nebo cíl práce, v této kapitole je místo pro zhodnocení možných důvodů.

¹ Nižší počet zdrojů autor/-ka zdůvodní.

Kvalitní kritická diskuse je ceněnou schopností studujících, kteří by měli být schopni reflexe. Za významný nedostatek je považována diskuse související s myšlenkami ostatního textu jen volně nebo nesouvisející vůbec. Diskuse je povinnou součástí bakalářské i diplomové práce.

8. Návrhy a doporučení pro praxi: Kapitola je povinná pro diplomové práce. U bakalářských prací záleží na tématu, povinnou součástí BP se stává ve chvíli, kdy je doporučení pro praxi formulováno jako součást cíle BP.
9. Závěr: Student/ka shrne výsledky vztahující se k cíli práce.

Standardní rozsah základního textu (tzn. bez titulní strany, poděkování, obsahu, poznámek pod čarou, vysvětlivek a příloh) by se měl pohybovat u BP v rozmezí 30–60 normostran celkem (normostrana = 1800 znaků). Doporučený rozsah DP je 60-90 normostran. Výzkumná/Praktická část BP/DP by neměla být kratší než teoretická.

- Abstrakt: Abstrakt je v rozsahu do 10 řádků, v němž student/ka popíše, jakým tématem se zabýval, co bylo cílem bakalářské práce, jaké metody sběru dat využil, jakých dosáhl výsledků. Smyslem abstraktu je zaujmout čtenáře tak, aby měl zájem si text přečíst.
- Klíčová slova: 5 slov či sousloví (oddělených středníkem), která vystihují a úzce souvisí se zkoumaným tématem. Jsou řazena abecedně.

Použité zdroje

GOFFMAN, Erving. *Stigma: poznámky k problému zvládnutí narušení identity*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. Most. ISBN 80-86429-21-0.

HARTL, Pavel a Helena HARTLOVÁ. *Velký psychologický slovník*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-686-5.

Internetová jazyková příručka [online]. Praha: Ústav pro jazyk český, © 2008–2020 [cit. 2020-12-09]. Dostupné z: <https://prirucka.ujc.cas.cz/>

KOPŘIVA, Karel. *Lidský vztah jako součást profese: psychoterapeutické kapitoly pro sociální, pedagogické a zdravotnické profese*. Praha: Portál, 1997. ISBN 80-7178-150-9.

THORNICROFT, Graham. *Ti, kterým se vyhýbáme: diskriminace lidí s duševním onemocněním*. 1. české vyd. Praha: Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví, 2011. ISBN 978-80-260-0302-1.

Pokyn vedoucí KSP pro psaní odborného textu, autorky: PhDr. Vlasta Řezníková, Ph.D., Mgr. Markéta Dubnová, Ph.D., Mgr. Martina Černá, Ph.D., poslední aktualizace: únor 2025